

Aanbiedingsbrief Programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028

Wognum, 25 september 2024

Aan de leden van de gemeenteraad.

Met deze brief bieden wij u de programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 aan. Op 11 juli 2024 is de zogenaamde beleidsarme Kaderbrief 2025 vastgesteld. In deze kaderbrief zijn de hoofddoelen voor de periode 2025-2028 uiteengezet en aangevuld met algemene, technische en indexatie kaders. Daarnaast zijn ook de belangrijkste ontwikkelingen voor ons als gemeente beschreven. De Kaderbrief 2025 vormt de basis van deze begroting.

Het hoofddoel blijft ongewijzigd

De visie en ambities die in de Kaderbrief 2025 zijn beschreven, borduren voort op wat er is vastgesteld. Om gedegen, langdurig beleid te kunnen neerzetten en uitvoeren, dient Medemblik een financieel gezonde gemeente te zijn. Voor 2025 sturen wij aan op een structureel / reëel positief resultaat. Voor de periode 2026, 2027 en 2028 voorzien wij grote uitdagingen. Deze staan verderop in deze brief toegelicht.

Ons hoofddoel is uitgewerkt in een drietal programma's: Dienstverlening en Organisatie, Samen leven en ondersteuning en Ruimte. De subdoelen die onder deze programma's zijn beschreven, werken allemaal toe naar het in controle zijn en blijven van de gemeente op een transparante manier.

Belangrijkste speerpunten 2025

Bij de afweging van inzet van middelen voor nieuw beleid in 2025 heeft het college zich laten leiden door de prioriteiten van de raad en het versterken van in gang gezette ontwikkelingen. Het maatschappelijk effect is daarbij afgewogen. Voor de complete toelichting verwijzen wij naar de financiële paragraaf in de begroting. Hieronder worden enkele punten toegelicht:

Grote projecten

We gaan het gemeentehuis renoveren. We stellen budget beschikbaar om een nieuw zwembad in Wervershoof te realiseren en de voorbereiding voor een nieuw dorpshuis in Abbekerk mogelijk te maken. Voor een tweede sporthal in Wognum zijn in deze voorliggende begroting geen middelen beschikbaar.

Sociaal Domein

Wij zorgen samen dat alle inwoners, zowel nu als in de toekomst, actief kunnen (blijven) meedoen. Als dat niet (meer) binnen het eigen netwerk gaat, ondersteunen wij hierbij. Wij bieden ondersteuning dichtbij inwoners gericht op zelfstandig meedoen. Zo is er een groeiende groep inwoners die behoefte heeft aan zinvolle en sociale dagbesteding. Door het opzetten van brede inloopvoorzieningen in verschillende kernen, bijvoorbeeld in dorpshuizen, dragen wij bij aan het normaliseren van deze ondersteuning en minder afhankelijkheid van geïndiceerde zorg. Daarnaast kopen wij in 2025 regionaal (nieuwe) Wmo en Jeugdhulp in. Met de nieuwe inkoop ontstaan er mogelijkheden om lokaal meer hulp en ondersteuning aan inwoners te bieden. Het meerjarenbeleidsplan Sociaal Domein wordt uitgevoerd, we werken samen met huisartsen aan een gezamenlijke agenda, verstevigen ons Sociaal Loket (fysiek en digitaal) en geven uitvoering aan onze aanpak tegen zorgfraude.

Participatie

Participatie is belangrijker dan ooit. Wij willen inwoners, van jong tot oud betrekken bij onze ideeën en plannen. Wij investeren daarom in het digitale participatieplatform 'Samen Medemblik' en staan open voor de mogelijkheden om een jongerenadviesraad Medemblik te starten.

Bedrijfsvoering en Organisatieontwikkeling

In 2024 zijn verdere stappen gezet om de ambtelijke organisatie te versterken. Dit is nodig om te kunnen voldoen aan de uitvoering van de wettelijke taken en de dienstverlening op niveau te houden. Om dit te bereiken worden hierop extra middelen ingezet.

Wij stellen ons steeds opnieuw de vraag: "Wat hebben onze inwoners nu én straks nodig, en hoe maken wij dat mogelijk?". Om deze ambitie te verwezenlijken, investeren we voortdurend in het vakmanschap van onze medewerkers en in vernieuwende werkmethoden. Ons doel? Een vitale en lerende organisatie die volop ruimte biedt voor talentontwikkeling en groei. Daarom zetten we sterk in op het aantrekken van jong talent via traineeships en bieden we diverse leerprogramma's aan voor zowel adviseurs als uitvoerders. De arbeidsmarkt wordt immers steeds knapper en de uitdagingen steeds complexer – en wij willen klaarstaan om deze het hoofd te bieden.

Met een eigentijds HR-beleid en inspirerend leiderschap richten we ons op het creëren van een werkomgeving waarin medewerkers zich gewaardeerd voelen, hun talenten kunnen benutten en waar groei wordt gestimuleerd. Wij willen leiders die met aandacht en inzicht precies dat bieden wat hun teams nodig hebben. Zo bouwen we samen aan een motiverende en inspirerende werkplek waar mensen met plezier werken en zich blijven ontwikkelen.

Onderhoud en beheer openbare ruimte

We voeren het actieplan schoon 2025-2027 uit en stellen dit bij waar nodig om zwerfafval tegen te gaan en participatie- en educatie te stimuleren.

Veiligheid

We gaan het uitvoeringsprogramma Integraal Veiligheidsplan 2025- 2026 uitvoeren.

Indexatie opbrengst OZB

In de begroting 2025 is de opbrengst van de OZB geïndexeerd met de CPB index van 2,3% conform de uitgangspunten in de Kaderbrief 2025. De gemeente vindt het belangrijk de lastenverzwaring voor de inwoners niet verder te laten toenemen.

Financieel perspectief

Een structureel /reëel in evenwicht sluitende begroting 2025.

De voorliggende begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 zijn gebaseerd op de uitgangspunten van de Kaderbrief 2025. In het financiële perspectief zijn de effecten van de meicirculaire 2024 verwerkt. De autonome ontwikkelingen zijn doorgerekend op basis van de afgesproken indexeringen en kapitaallasten, geactualiseerd op basis van de laatste inzichten. De begroting 2025 is structureel en reëel sluitend met een voordelig resultaat van € 335.000. In 2026 en verder loopt het tekort op naar € 7,8 miljoen.

De Provincie Noord-Holland kijkt als financieel toezichthouder van gemeenten bij de beoordeling naar het structurele en reële resultaat, waarin incidentele baten en lasten worden weggelaten. Er moet sprake zijn van een structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar 2025. We voldoen aan deze eis.

Begrotingstekorten voor 2026, 2027 en 2028

Als gevolg van de structurele kortingen op de algemene uitkering vanaf 2026 ontstaat een structureel tekort van € 5,4 miljoen in 2026 en van € 6,4 miljoen in 2027, dat oploopt naar € 7,8 miljoen in 2028. Het is onduidelijk of het Rijk de kortingen op de algemene uitkering gaat repareren. Het behalen van de doelstelling om als gemeente financieel sterk, gezond en betaalbaar te zijn en te blijven komt door deze kortingen in het geding. We volgen het advies van de VNG om de begrotingstekorten vanaf 2026 zichtbaar te maken, zodat duidelijk is dat ons financieel meerjarenperspectief onder druk staat.

Begrotingsresultaat en structureel en reëel begrotingsresultaat:

Bedragen * €1.000

	2025	2026	2027	2028
Resultaat	-992	-5.457	-6.484	-7.109
	nadeel	nadeel	nadeel	nadeel

Bedragen * €1.000

	2025	2026	2027	2028
Begrotingsresultaat	-992	-5.457	-6.484	-7.109
- Incidentele lasten	16.098	11.195	5.060	4.672
- Incidentele baten	14.771	11.223	5.023	5.430
Structureel en Reëel Begrotingsresultaat	335	-5.485	-6.447	-7.867
	voordelig	nadelig	nadelig	nadelig

Het Regeerprogramma van het nieuwe kabinet is gepresenteerd. Ondanks dat in veel verkiezingsprogramma's de gemeentefinanciën en de aangekondigde bezuinigingen vanuit het Rijk zijn genoemd, biedt het regeerprogramma onvoldoende verbeterd financieel perspectief voor gemeenten. In het vooruitzicht ligt een onderzoek of de OZB gemaximaliseerd kan worden door het Rijk. Het financieel vooruitzicht voor gemeenten wordt daardoor niet beter en mogelijkheden tot extra inkomsten verslechteren. Via de VNG blijven we aandacht vragen voor de financiële positie van gemeenten.

Het begrotingsproces 2026 e.v.

De financiële uitdaging voor 2026 is groot en maakt duidelijk dat het maken van vergaande keuzes strikt noodzakelijk is. Op basis van het rapport 'Begrotingsanalyse en procesadvies' uit 2022 is het begrotingsproces 2026 opgestart om een perspectief te creëren hoe de gemeente een structureel en reëel begrotingsevenwicht vanaf 2026 kan verwezenlijken.

In aanloop naar een nieuw vast te stellen cyclus en werkwijze voor de programmabegroting 2026, wordt er voor 2025 een start gemaakt met een nieuwe werkwijze. De eventuele

leerpunten uit deze cyclus zullen meegenomen worden in het transitieplan voor het P&C proces.

Weerstandvermogen en risicobeheersing

Bij de gemeente Medemblik wordt het weerstandvermogen (de beschikbare weerstandscapaciteit) gevormd door de algemene reserve en de onbenutte belastingcapaciteit. De ratio weerstandvermogen bedraagt 3,2 en is hoger dan de minimale streefwaarde. De raad heeft bepaald dat deze ratio tussen de 1,4 en 2,0 moet liggen. Dit houdt in dat er door de beschikbare weerstandscapaciteit ruim voldoende middelen en mogelijkheden zijn om de financiële risico's op te kunnen vangen.

Afsluiting

Medemblik blijft toewerken naar een financieel gezonde gemeente. Dat is het belangrijkste kader dat de raad aan het college heeft meegegeven. Voor 2026 en verder wordt het een grote uitdaging om onze wettelijke taken en plichten goed te blijven uitvoeren en de gemeentefinanciën op orde te houden. Bij het kadernotaproces voor volgend jaar worden de te maken keuzes en gevolgen voorbereid.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Medemblik

